

29 Νοεμβρίου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ,

Εφεσείων,

v.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ,

Εφεσιβλήτου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8390).

Αποζημιώσεις — Σωματικές βλάβες που προκλήθηκαν από επίθεση —

Απώλεια μελλοντικού εισοδήματος — Δεν εξαρτάται μόνο από τον καθορισμό ποσοστού ανικανότητας για εργασία — Εφόσο διαπιστώνεται ότι ο ενάγων κατέστη ανίκανος για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας, λόγω των κακώσεων που υπέστη, δικαιούται να αποζημιωθεί — Ο καθορισμός του ποσοστού ανικανότητας είναι άμεσα βοηθητικός όταν η μελλοντική ζημία δεν συναρτάται με συγκεκριμένη εργασία αλλά αφηρημένα με την αξία της εργασίας του στην ελεύθερη αγορά.

5

Έφεση — Ευρήματα πρωτόδικου Δικαστηρίου — Καθορισμός ανικανότητας προσώπου για εργασία — Η ύπαρξη της ανικανότητας και η αιτιώδης της σχέση με το αστικό αδίκημα ανάγονται στη σφαίρα των πρωτογενών ευρημάτων του Δικαστηρίου.

10

Ο εφεσείων επιτέθηκε κατά τον εφεσιβλήτου και τον τραυμάτισε σοβαρά. Αργότερα αποδέχθηκε ευθύνη και ανέλαβε να καταβάλει στον εφεσιβλήτο το 90% της ζημιάς του. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού άκουσε και αξιολόγησε την μαρτυρία, επιδίκασε στον εφεσιβλήτο διάφορα ποσά αποζημιώσεων μεταξύ των οποίων και ποσό για μελλοντική απώλεια εισοδήματος, που προέκυψε από το ότι, όπως βρήκε το Δικαστήριο, ο εφεσιβλήτος εύλογα σταμάτησε να εκτελεί υπερωριακή εργασία σαν καθαριστής σφαγείου λόγω της κατάστασης της υγείας του, με αποτέλεσμα να απωλέσει εισόδημα ΛΚ 40 μηνιαίως. Ο εφεσιβλήτος συνέχισε να εργάζεται σαν γεωργός και σαν αγροφύλακας. Ο εφεσείων ισχυρίστηκε στην έφεση ότι, εφόσο από την ιατρική μαρτυρία μόνο ένας ιατρός προσδιόρισε ποσοστό ανικανότητας, και αυτό το προσδιόρισε σε ποσοστό 40-45%, δεν edικαιολογείτο η απόδοση στον εφεσειοντα ολόκληρης της απώλειας που υπέστη ο εφεσιβλήτος από την εγκατάλειψη της υπερωριακής εργασίας.

15

20

25

Αποφασίσθηκε ότι

5 (α) Η ύπαρξη της ανικανότητας προσώπου για εκτέλεση εργασίας και η αιτιώδης της σχέση με το αστικό αδίκημα ανάγονται στη σφαίρα των πρωτογενών ευρημάτων του Δικαστηρίου. Στην προκειμένη υπόθεση το εύρημα του Δικαστηρίου ότι ήταν εύλογη η απόφαση του εφεσίβλητου να σταματήσει να εκτελεί την εργασία του καθαριστή σφαγείου λόγω των κακώσεων που υπέστη ήταν δικαιολογημένο.

10 (β) Ο καθορισμός ποσοστού ανικανότητας δεν αποτελεί την μόνη σχετική μαρτυρία ως προς την απώλεια μελλοντικού εισοδήματος. Εφόσο διαπιστώνεται ότι ο ενάγων κατέστη ανίκανος για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας, λόγω των κακώσεων που υπέστη, δικαιούται να αποζημιωθεί για την ζημία που υφίσταται. Ο καθορισμός ποσοστού ανικανότητας είναι άμεσα βοηθητικός όταν η μελλοντική ζημία δεν συναρτάται με συγκεκριμένη εργασία αλλά αφηρημένα με την αξία της εργασίας του στην ελεύθερη αγορά.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Έφεση.

20 Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Αρτέμης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε 10 Ιανουαρίου, 1991 (Αρ. Αγωγής 7495/85) με την οποία διετάχθει ο εναγόμενος να πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό των £7.731.- αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες που υπέστη σαν αποτέλεσμα επίθεσης εναντίον του ατόμου του.

Ν. Παπαευσταθίου, για τον εφεσεύοντα.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, για εφεσίβλητο.

30 ΠΙΚΗΣ Δ. : Ο εφεσείων ανέλαβε αστική ευθύνη για επίθεση εναντίον του ατόμου του εφεσιβλήτου, και συμφώνησε να τον αποζημιώσει για το 90% της ζημίας που του προκάλεσε. Μετά τη λήψη προφορικής και παραδεκτής γραπτής μαρτυρίας, υπό τη μορφή ιατρικών πιστοποιητικών, το πρωτόδικο Δικαστήριο προσδιόρισε τις σχετικές βλάβες, τις βραχυπρόθεσμες και τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις τους, που υπέστη ο εφεσίβλητος, και καθόρισε τις αποζημιώσεις στις οποίες εδικαιούτο.

Με την ειδοποίηση της έφεσης τέθηκαν υπό αμφισβήτηση τόσο τα ευρήματα του Δικαστηρίου για τη φύση, την έκταση και τις επιπτώσεις των κακώσεων, όσο και η αποτίμηση της απώλειας και ζημίας που αποδόθηκε στον εφεσίβλητο. Κατά την ακρόαση εγκαταλείφθηκε το μέρος της έφεσης που αφορούσε τις γενικές αποζημιώσεις και συναφή προς αυτή τη πτυχή ευρήματα, καθώς και η έφεση για τον καθορισμό της χρονικής διάρκειας μελλοντικής απώλειας εισοδήματος. Η απόφαση για την εγκατάλειψη αυτών των πτυχών της έφεσης κρίνεται δικαιολογημένη.

Το ποσό των £4.000.-- που καθορίστηκε ως γενικές αποζημιώσεις, εξαιρουμένης μελλοντικής απώλειας εισοδήματος, δεν ήταν με κανένα μέτρο υπερβολικό. Ως αποτέλεσμα της επίθεσης ο εφεσίβλητος υπέστη σοβαρή κρανιοεγκεφαλική κάκωση η οποία τον κατέστησε ανίκανο για εργασία για τρεις περίπου μήνες, και του άφησε κατάλοιπα τα οποία έχουν διασαλεύσει τόσο την άνεση και φυσική του ευημερία, όσο και την ανικανότητά του για εργασία. Ο καθορισμός εξάλλου του πολλαπλασιαστή στον αριθμό 3, για την αποτίμηση της μελλοντικής απώλειας εισοδήματος, ήταν εύλογος, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία του, 65 ετών, κατά το χρόνο της δίκης. Η επιχειρηματολογία του εφεσείοντα επικεντρώθηκε κυρίως σε ένα σημείο, στην απόδοση στον εφεσείοντα ολόκληρης της απώλειας που υπέστη ο εφεσίβλητος από την εγκατάλειψη της υπερωριακής εργασίας που εκτελούσε ως καθαριστής σφαγείου. Έγινε δεκτό από το Δικαστήριο ότι η κατάσταση της υγείας του εφεσιβλήτου κατέστησε δυσχερή ή αδύνατη την εκτέλεση της επίπονης εργασίας του καθαριστή σφαγείου σε βαθμό που να δικαιολογεί την εγκατάλειψή της και τη συνακόλουθη απώλεια εισοδήματος £40.-- το μήνα. Ο δικηγόρος του εφεσείοντα εισηγήθηκε ότι το εύρημα για μόνιμη μερική ανικανότητα για εργασία δεν υποστηρίζεται σταθερά από την ιατρική μαρτυρία. Ο μόνος ιατρός ο οποίος προσδιόρισε ποσοστό ανικανότητας, το περιόρισε στο επίπεδο του 40% - 45%, διαπίστωσε που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την απόδοση κατ' ανώτατο όριο αντίστοιχου ποσοστού απώλειας από την υπερωριακή εργασία την οποία ο εφεσίβλητος εγκατέλειψε.

Ο καθορισμός της ανικανότητας προσώπου για εργασία έχει ως λόγο την ικανότητα του για εργασία με αναφορά στην κατάσταση της υγείας του. Η ύπαρξη της ανικανότητας και η αιτιώδης της σχέση με το αστικό αδίκημα ανάγονται στη σφαίρα των πρωτογενών ευρημάτων του δικαστηρίου. Η μαρτυρία του θύματος του αστικού αδικήματος ως προς τις δυνατότητές του για εργασία, άπτεται άμεσα της ικανότητάς του για εργασία και συνεκτιμάται με κάθε άλλη μαρτυρία η οποία ρίπτει φως στο θέμα. Στην προκείμενη υπόθεση, εκτός από τη μαρτυρία του εφεσιβλήτου για αδυναμία εκτέλεσης της υπερωριακής εργασίας, υπήρχε και συντρωπτική ιατρική μαρτυρία σύμφωνα με την οποία τα κατάλοιπα των κακώσεων που υπέστη από την επίθεση επηρέασαν ουσιωδώς την ικανότητά του για εργασία. Το εύρημα του Δικαστηρίου, ◁ ότι ήταν εύλογη η απόφαση του εφεσιβλήτου να εγκαταλείψει τη σκληρή εργασία του καθαριστή του σφαγείου λόγω αδυναμίας ή δυσχέρειας να την εκτελέσει, ήταν δικαιολογημένο. Ο εφεσίων συνέχισε να εκτελεί τα άλλα δυο επαγγέλματα που ασκούσε, εκείνο του γεωργού και του αγροφύλακα· το τελευταίο του απέφερε μηνιαίο εισόδημα £130. Και στην περίπτωση που θα γινόταν δεκτή η εισήγηση του εφεσίου, ότι η απώλεια μελλοντικού εισοδήματος δεν έπρεπε να υπερβαίνει ποσό το οποίο θ' αντιστοιχούσε με το ιατρικά πιστοποιημένο ποσοστό ανικανότητας (40% - 45%), η απώλεια του ποσού των £40 μηνιαίως βρισκόταν μέσα στα όρια εκείνα. Ο καθορισμός ποσοστού ανικανότητας για εργασία δεν αποτελεί τη μόνη σχετική μαρτυρία ως προς την απώλεια μελλοντικού εισοδήματος. Εφόσο διαπιστώνεται ότι ο ενάγων κατέστη ανίκανος για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας λόγω των κακώσεων που υπέστη, δικαιούται να αποζημιωθεί για τη ζημία που υφίσταται. Ο καθορισμός ποσοστού ανικανότητας για εργασία είναι άμεσα βοηθητικός όταν η μελλοντική ζημία δε συναρτάται με συγκεκριμένη εργασία αλλά αφηρημένα με την αξία της εργασίας του στην ελεύθερη αγορά.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.